

Για τις μεταπτυχιακές σπουδές: αλλαγές, αλλά προς ποια κατεύθυνση;

5 Οκτωβρίου 2016

Τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης η υποχρηματοδότηση των Πανεπιστημίων έπληξε καίρια τις μεταπτυχιακές σπουδές. Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) σταμάτησαν να λαμβάνουν έστω και την ελάχιστη χρηματοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας, με αποτέλεσμα να κινδυνεύει η λειτουργία των ΠΜΣ και να πολλαπλασιαστούν εκείνα που απαιτούν δίδακτρα, μικρά ή μεγάλα, δικαιολογημένα ή αδικαιολόγητα. Η άκριτη θέσπιση πολλών νέων ΠΜΣ, χωρίς ουσιαστικό έλεγχο και αξιολόγηση ως προς την ποιότητα, αναγκαιότητα και βιωσιμότητά τους είχε ως αποτέλεσμα **το τοπίο των Μεταπτυχιακών Σπουδών στη χώρα μας να αποκτήσει γρήγορα άναρχη μορφή η οποία καθιστά επιβεβλημένη τη διαμόρφωση ενός σύγχρονου νομοθετικού πλαισίου**. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει όμως **να παίρνει υπόψη του τις διεθνείς πρακτικές, να είναι ευέλικτο και να καλύπτει τις ανάγκες διαφορετικών επιστημών αλλά και διαφορετικών στόχων των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων**.

Το Υπουργείο Παιδείας έθεσε σε διαβούλευση ένα νομοσχέδιο για τις Μεταπτυχιακές και Διδακτορικές Σπουδές το οποίο **θέτει ένα ασφυκτικά περιοριστικό κανονιστικό πλαίσιο** στη λειτουργία των ΠΜΣ, ενώ **δεν προβλέπει τίποτε για τις διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητάς τους**.

Συγκεκριμένα, το προτεινόμενο νομοσχέδιο αναφέρει πηγές χρηματοδότησης των ΠΜΣ (προϋπολογισμός των ΑΕΙ, έσοδα των ΕΛΚΕ) οι οποίες στις παρούσες οικονομικές συνθήκες είναι ψευδεπίγραφες και εικονικές, οδηγώντας αναπότρεπτα στην επιβολή διδάκτρων. Η Ενωτική Πρωτοβουλία πιστεύει ότι, στο πλαίσιο του δημόσιου Πανεπιστημίου, **θα έπρεπε να είναι διασφαλισμένη η βασική χρηματοδότησή των ΠΜΣ, μαζί βεβαίως με την ενδελεχή αξιολόγησή τους**.

Το νομοσχέδιο αντίθετα,

- χωρίς να δηλώνει απερίφραστα την **υποχρέωση του κράτους να χρηματοδοτεί** τις μεταπτυχιακές σπουδές,
- χωρίς να εκφράζει την αυτονόητη παραδοχή ότι **τα ΑΕΙ με τα όργανά τους και τον Εσωτερικό τους Κανονισμό είναι τα μόνα αρμόδια** να ρυθμίζουν όλες τις παραμέτρους που καθορίζουν τη λειτουργία και τον επιστημονικό προσανατολισμό των Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- χωρίς να τονίζει ότι **υπεύθυνη για τις διαδικασίες αξιολόγησης και πιστοποίησης της ποιότητας των ΠΜΣ είναι η ΑΔΙΠ,**

ουσιαστικά

- **επισημοποιεί την απόσυρση του κράτους από την οικονομική ενίσχυση των μεταπτυχιακών σπουδών,**
- **θέτει υπό ασφυκτικό κρατικό έλεγχο** κάθε πτυχή λειτουργίας των ΠΜΣ,
- **εισάγει πρόσθετη γραφειοκρατία** στη λειτουργία τους,
- **θέτει ισοπεδωτικούς και αυθαίρετους αριθμητικούς περιορισμούς** στο ύψος των διδάκτρων, τα οποία μετονομάζονται σε τέλη εγγραφής, στην προέλευση των διδασκόντων, στην κατανομή των εξόδων, στον αριθμό των διδακτορικών διατριβών που μπορεί να επιβλέπουν οι καθηγητές. Οι περιορισμοί αυτοί δεν έχουν καμιά ακαδημαϊκή βάση και το μόνο που θα καταφέρουν είναι να προκαλέσουν σημαντικές δυσλειτουργίες και σε ΠΜΣ με σημαντικά ποιοτικά χαρακτηριστικά, επαληθεύοντας την παροιμία «μαζί με τα ξερά καίγονται και τα χλωρά».

Η Ενωτική Ακαδημαϊκή Πρωτοβουλία πιστεύει ότι **ο νέος νόμος για τα ΠΜΣ θα πρέπει μεν να βάζει τάξη στο άναρχο πεδίο των Μεταπτυχιακών Σπουδών, αλλά ταυτόχρονα να δίνει αναπτυξιακή ώθηση στις Μεταπτυχιακές Σπουδές** που είναι η πεμπτούσια του ερευνητικού έργου των ΑΕΙ αλλά και μοχλός για την ανάπτυξη της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό το προτεινόμενο νομοσχέδιο **θα πρέπει να αναμορφωθεί ριζικά ενισχύοντας την αυτοτέλεια των ΑΕΙ, δίνοντας έμφαση στον καθορισμό κριτηρίων και διαδικασιών αξιολόγησης των υφιστάμενων και μελλοντικών ΠΜΣ,** σε συνεργασία με την ΑΔΙΠ, έτσι ώστε να είναι σαφές το επιστημονικό στίγμα του κάθε προγράμματος και απόλυτα δικαιολογημένες οι χρηματοδοτικές του ανάγκες.

Ενωτική Ακαδημαϊκή Πρωτοβουλία